

Angsten, onzekerheden en frustraties krijgen gezicht

'GEEN VAARWEL VANDAAG'

In *Geen vaarwel vandaag*, de nieuwe roman van Daan Heerma van Voss (1986) gaat een vader op leeftijd plotseling dood. Bij zijn drie kinderen, dertigers met een eigen leven, slaat dit in als een bom. Want wie was hun vader eigenlijk?

En wat hadden ze met elkaar? En wie zijn ze eigenlijk zélf? Op het scherp van de snede verkent Heerma van Voss levensvragen, rouwprocessen en de gevolgen voor kinderen van een verstoord gezinsverband.

In de overleden hoofdperson, Oskar van Bohemen, is Heerma van Voss' eigen vader

te herkennen, radioman, journalist en schrijver Arend Jan Heerma van Voss, met wie de auteur een ingewikkelde verhouding had. Was de man een goed mens? Was hij slecht? Moralistische clichés omzeilt de zoon in een intense en intrigerende familieroman.

Getraumatiseerde vader

Een voorouder die suikerbaron was in Brabant, een verkwest fortuin, een getraumatiseerde vader, werkzaam als fotograaf in de filmbusiness, en een naar liefde hunkerende moeder: dat is de setting waarin de drie kinderen Van Bohemen opgroeien. Tessel, de oud-

ste, is een hardwerkende schrijfster van net niet het beste genre, broer Moor een losgeslagen spirituele 'zwerfer', en Cat, de jongste, papa's lieveling. Dat ze, ver weg van het ouderlijk nest, in de VS, wil promoveren op Freud, zegt genoeg.

'Geen vaarwel' beslaat slechts het tijdgewricht tussen Oscars dood en het uitstrooien van zijn as, een keuze die verdichtend werkt. Langzaam worden de poorten naar vroeger opengezet. Angsten, onzekerheden en frustraties krijgen een gezicht nu vader er niet meer is. Kwam het door hém, die eenling binnen het gezin, dat ook zijn kin-

deren last hebben van bindingsangst?

Het is een alwetende verteller – uiteindelijk wordt duidelijk wie dat is – die ingrepen doet, keuzes maakt en puzzelstukjes legt. 'Elk leven, hoe alledaags ook,' leert dochter Tessel, Homerus citerend, 'is een odyssee.' 'En uiteindelijk, als alles achter je ligt,' voegt schrijver Daan Heerma van Voss daaraan toe, 'lonkt daar de thuiskomst, de afronding van die levenslange tocht waarvan de heroïek vaak pas tot je doordringt als je terugkijkt.'

Lies Schut

★★★★

